

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, v právnej veci žalobcu: **Z.**, proti žalovanému: **Ing. J., o zaplatenie 1 236 223,50 Sk s príslušenstvom**, vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 44 Cb 717/94, na dovolanie žalovaného proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. septembra 2006 č. k. 5 Obo 46/2005-111, rozhodol

t a k t o :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Na odvolanie žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 29. 09. 2006 č. k. 5 Obo 46/2005-111 zrušil uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým bolo konanie zastavené pre nezaplatenie súdneho poplatku za návrh (§ 10 ods. 2 zák. č. 71/1992 Zb v znení noviel). V odôvodnení uznesenia odvolací súd uviedol: Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca s podaním žaloby o zaplatenie 1 236 223,50 Sk dňa 27. 12. 1994 nezaplatil súdny poplatok, a preto súd výzvou z 27. mája 1996, doručenou komerčnej právničke JUDr. B. dňa 11. júna 1996, vyzval žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku za návrh vo výške 49 448,- Sk. Žalobca súdny poplatok v stanovenej lehote 8 dní od doručenia výzvy nezaplatil a nepredložil ani písomnú plnú moc pre právneho zástupcu. S odvolaním proti uzneseniu o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku žalobca predložil plnú moc, udelenú advokátovi Mgr. P. 30. októbra 1996 a súdny poplatok za návrh vo výške 49 448,- Sk zaplatil na účet súdu 4. novembra 1996.

Podľa § 49 ods. 1 O. s. p., ak má účastník zástupcu s plnomocenstvom pre celé konanie, doručuje sa písomnosť len tomuto zástupcovi. Ak má však účastník osobne v konaní niečo vykonať, doručuje sa písomnosť nielen zástupcovi, ale aj jemu.

Povinnosťou súdu prvého stupňa bolo výzvu na zaplatenie súdneho poplatku za návrh, v ktorej bola uložená povinnosť žalobcovi, v zmysle citovaného ustanovenia, doručiť aj žalobcovi. Súd nesprávne rozhodol o zastavení konania bez toho, aby doručil žalobcovi výzvu na zaplatenie súdneho poplatku s poučením o následkoch jeho nezaplatenia.

Zástupcovi, ktorého si účastník zvolí, udelí písomne alebo ústne do zápisnice plnomocenstvo buď pre celé konanie, alebo len pre určité úkony (§ 28 ods. 1 O. s. p.).

V spise sa nenachádza písomná plná moc, udelená žalobcom právnej zástupkyňi JUDr. B., v dôsledku čoho napadnuté uznesenie nebolo žalobcovi účinne doručené spôsobom, uvedeným v citovanom ustanovení § 49 ods. 1 O. s. p.

Žalobca podal včas odvolanie proti uzneseniu o zastavení konania, zaplatil súdny poplatok za návrh v správnej výške do konca lehoty na podanie odvolania, a preto odvolací súd podľa § 221 ods. 1 O. s. p. (v znení platnom v čase začatia odvolacieho konania) napadnuté uznesenie zrušil.

Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný a navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Na zdôvodnenie dovolania žalovaný uviedol:

Napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Odvolací súd má za to, že povinnosťou súdu prvého stupňa bolo výzvu na zaplatenie súdneho poplatku za návrh, v ktorej bola uložená povinnosť žalobcovi, doručiť aj žalobcovi. Súd prvého stupňa podľa odvolacieho súdu nesprávne rozhodol o zastavení konania bez toho, aby doručil žalobcovi výzvu na zaplatenie súdneho poplatku s poučením o následkoch jeho nezaplatenia.

Súd pri rozhodovaní vychádzal z ustanovenia § 49 ods. 1 O. s. p., podľa ktorého, ak má účastník zástupcu s plnomocenstvom pre celé konanie, doručuje sa písomnosť len tomuto zástupcovi. Ak má však účastník osobne v konaní niečo vykonať, doručuje sa písomnosť nielen zástupcovi, ale aj jemu.

Podľa nášho názoru sa v prípade zaplatenia súdneho poplatku nejedná o konanie, ktoré musí urobiť účastník konania osobne, nakoľko v tomto prípade je možné, a v praxi sa to často aj stáva, že súdny poplatok neplatí osobne účastník konania.

Je potrebné zdôrazniť, že v tomto prípade je žalobcom právnická osoba, ktorá koná štatutárnym orgánom, a teda podľa nášho názoru právnická osoba nemá a nemôže mať takú povinnosť, ktorú musí vykonať „osobne“. Aj v skutočnosti súdny poplatok nebol platený konateľom žalobcu, ale inou osobou. Povinnosť v konaní vykonať niečo osobne sa nemôže týkať právnickej osoby, ale len fyzickej osoby.

Pojem osobne je nutné vysvetľovať tak, že určitá fyzická osoba musí, bez možnosti dať sa zastúpiť, vykonať určitý úkon, napr. ustanoviť sa k znalcovi, dostaviť sa na pojednávanie a osobne vypovedať na súde a pod.

Avšak pri platení súdneho poplatku je možné (a bežné), že za účastníka konania koná jeho právny zástupca, prípadne iná poverená osoba, ktorá súdny poplatok zaplatí, a taký úkon je potom súdom akceptovaný bez ohľadu na to, či ho vykonal účastník konania osobne alebo nie (Naopak napríklad v prípade, že by sa k znalcovi namiesto účastníka konania, ktorý bol povinný dostaviť sa osobne, dostavil jeho právny zástupca, súd by takýto úkon neakceptoval, nakoľko v tomto prípade sa jedná o taký úkon, pri ktorom je nutná osobná účasť účastníka konania).

Uvedené tvrdenia podporuje aj judikatúra súdov, konkrétne R ČR č. 1/2001: Uznesenie o povinnosti zaplatiť súdny poplatok z odvolania sa doručuje len zástupcovi účastníka s plnou mocou pre celé konanie; nejde o povinnosť účastníka v konaní niečo vykonať.

Z uvedeného vyplýva, že Výzva z 27. 05. 1996 na zaplatenie súdneho poplatku za návrh vo výške 49 448,-- Sk, ktorá bola doručená komerčnej právničke JUDr. B. dňa 11. júna 1996, spolu s poučením o následkoch jeho nezaplatenia, bola doručená v súlade so zákonom, a teda súd prvého stupňa bol oprávnený vydať uznesenie o zastavení konania, vzhľadom k tomu, že súdny poplatok nebol v určenej lehote zaplatený.

Odvolačí súd ďalej dospel k záveru, že v spise sa nenachádza písomná plná moc, udelená žalobcom právnej zástupkyňi JUDr. B., v dôsledku čoho uznesenie súdu prvého stupňa nebolo žalobcovi účinne doručené spôsobom uvedeným v ustanovení § 49 ods. 1 O. s. p.

Z obsahu spisu podľa nášho názoru vyplýva, že plná moc právnej zástupkyňi žalobcu JUDr. B., žalobcom udelená bola.

Už v samotnom texte žaloby zo dňa 22. 12. 1994 žalobca uvádza, že je zastúpený JUDr. B.

Žaloba je podpísaná samotným žalobcom, teda štatutárnym orgánom spoločnosti Z. (v čase podania žaloby Z.), ktorý ako orgán oprávnený konať menom žalobcu, tým, že v záhlaví žaloby označil za právneho zástupcu žalobcu JUDr. B., prejavil vôľu, aby žalobca bol v konaní zastúpený uvedenou komerčnou právničkou, ktorú jednoznačne označil menom a sídlom. Tento prejav vôle teda možno považovať za písomne udelenú plnú moc právnej zástupkyňi. Zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva, že by plná moc mala byť udelená na samostatnej listine, podľa nášho názoru je platný prejav vôle byť zastúpený, uvedený priamo v žalobe.

Ako prílohu č. 5 žaloby označil žalobca plnú moc právneho zástupcu, ktorá mala byť priložená k žalobe.

Z obsahu spisu možno usúdiť, že plná moc na samostatnej listine právneho zástupcu pravdepodobne priložená bola, nakoľko súd prvého stupňa vo výzve zo dňa 27. 05. 1996, žiadal okrem zaplatenia súdneho poplatku aj doloženie niektorých listinných dôkazov, avšak doloženie plnej moci na samostatnej listine nežiadal.

To, že žalobca mal v konaní právnu zástupkyňu JUDr. B., ktorú za svoju právnu zástupkyňu aj považoval, vyplýva aj z ďalších listín, nachádzajúcich sa v súdnom spise.

V odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu Bratislava zo dňa 31. 10. 1996, samotný žalobca prostredníctvom svojho novozvoleného právneho zástupcu (už len z tohto pojmu vyplýva, že existoval aj pôvodný právny zástupca) uvádza, že uznesenie prevzala právna zástupkyňa žalobcu JUDr. B. dňa 16. 10. 1996 (správny dátum prevzatia zásielky JUDr. P. je 10. 10. 1996, čo vyplýva z potvrdenia pošty T.). Teda samotný žalobca ju považuje za svoju právnu zástupkyňu, oprávnenú zastupovať žalobcu minimálne do zvolenia nového právneho zástupcu, čo bolo súdu oznámené dňa 31. 10. 1996.

Následne súd dňa 18. 11. 1996 vyzval novozvoleného právneho zástupcu žalobcu, aby doplnil svoje podanie z 31. 10. 1996 o odvolanie plnej moci pre JUDr. P., resp. vypovedanie.

To, že JUDr. B. prevzala právne zastúpenie, vyplýva taktiež zo súdneho spisu, najmä z úkonov právnej zástupkyne, ktorými preberala zásielky v danej veci. Jednak prevzala dňa 11. 06. 1996 výzvu na zaplatenie súdneho poplatku a dňa 10. 10. 1996 aj uznesenie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku. Právna zástupkyňa tieto listiny prevzala a nikdy neoznámila súdu, že by nebola právnu zástupkyňou žalobcu, ani neurobila žiadny úkon, smerujúci k ukončeniu právneho zastupovania, z ktorého by mohol súd prvého stupňa usudzovať jej prejav vôle nebyť právnu zástupkyňou žalobcu. Naopak, z jej konania vyplýva, že zastupovanie prevzala a podľa toho sa ja správala.

Odvolanie proti uzneseniu súdu prvého stupňa bolo podané dňa 31. 10. 1996. Z toho, že odvolanie vôbec bolo podané, možno usudzovať, že právna zástupkyňa nielen že preberala poštu, ale o doručených zásielkach informovala aj žalobcu. Keby žalobcu nebola informovala, žalobca by odvolanie nepodal. To, že žalobca si neskôr zvolil nového právneho zástupcu, nie je pre doručenie písomností, ktoré boli zaslané a prevzaté pred jeho zvolením, relevantné.

Z vyššie uvedených dôkazov podľa nášho názoru vyplýva, že JUDr. B. bola oprávnená zastupovať žalobcu, a teda aj preberať zásielky súdu.

Doručenie uznesenia Krajského súdu Bratislava o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku zo dňa 30. 09. 1996 právnej zástupkyňi žalobcu dňa 10. 10. 1996, sa považuje za riadne doručenie uznesenia (uznesenia postačí doručiť právnemu zástupcovi v zmysle § 49 ods. 1 O. s. p.), a spôsobuje všetky právne účinky, ktoré sú s doručením spojené, najmä v tomto prípade, začatie plynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatuje, že žalobca podal odvolanie proti uzneseniu o zastavení konania včas, zaplatil súdny poplatok za návrh v správnej výške do konca lehoty na podanie odvolania, a preto odvolací súd podľa § 221 ods. 1 O. s. p. (v znení platnom v čase začatia odvolacieho konania) napadnuté uznesenie zrušil.

Nevedno, z akých dôkazov odvolací súd vychádzal pri týchto svojich tvrdeniach, nakoľko v odôvodnení jeho rozhodnutia sa nenachádza vysvetlenie toho, z akých dôvodov považuje odvolací súd odvolanie za včas podané, ani to, kedy sa podľa odvolacieho súdu mala skončiť lehota na podanie odvolania.

Naopak, podľa nášho názoru bolo odvolanie podané oneskorene a súdny poplatok bol taktiež zaplatený až po uplynutí lehoty na podanie odvolania, čo vyplýva z nasledovných údajov:

- uznesenie Krajského súdu Bratislava o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku zo dňa 30. 09. 1996 bolo doručené právnej zástupkyňi žalobcu dňa 10. 10. 1996 (toto vyplýva z potvrdenia pošty Trenčín, ktorá súdu prvého stupňa oznámila, že predmetná R zásielka bola prevzatá dňa 10. 10. 1996),
- lehota na podanie odvolania začala plynúť dňa 11. 10. 1996 a uplynula dňa 25. 10. 1996 (lehota na podanie odvolania bola v zmysle príslušného ustanovenia O. s. p. 15 dní od doručenia uznesenia),
- odvolanie podal právny zástupca žalobu dňa 31. 10. 1996, t. j. oneskorene,
- súdny poplatok bol zaplatený dňa 04. 11. 1996, t. j. až po uplynutí lehoty na podanie odvolania.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že žalobca podal odvolanie oneskorene, o odpustenie zmeškania lehota nepožiadaval, a teda odvolací súd mal správne odvolanie žalobcu ako

oneskorene podané v zmysle § 218 ods. 1 písm. a/ O. s. p. (účinného v čase podania odvolania) odmietnuť.

Ak mal odvolací súd za to, že odvolanie bolo podané včas a súdny poplatok bol zaplatený v lehote na podanie odvolania, mal v odôvodnení svojho rozhodnutia uviesť, kedy začala podľa jeho názoru plynúť lehota na podanie odvolania a kedy mala skončiť. V spise sa nenachádza a ani z rozhodnutia odvolacieho súdu nie je zrejмый žiadny dôkaz, z ktorého by vyplýval iný začiatok plynutia lehoty na podanie odvolania, než ten, ktorý uvádzame, t. j. 11. 10. 1996, počítaný od doručenia uznesenia súdu prvého stupňa právnej zástupkyňi žalobcu.

Okrem vyššie uvedeného, odvolanie žalobcu zo dňa 31. 10. 1996 malo vady, ktoré podľa nášho názoru boli prekážkou ďalšieho konania, napr. nebolo riadne odôvodnené (odvolanie je podané jednou vetou), nebolo uvedené, v čom sa vidí nesprávnosť rozhodnutia alebo postupu súdu, pričom odvolateľ nebol vyzvaný na odstránenie týchto väd podania.

Odvolací súd má povinnosť v zmysle § 212 O. s. p. preskúmať rozhodnutie v medziach odvolania, v skutočnosti však v rozpore s týmto ustanovením skúmal rozhodnutie nad rámec podaného odvolania.

V spise sa zároveň nenachádza doklad o tom, že bol zaplatený súdny poplatok za odvolanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania, dovolanie prejednal bez nariadenia dovolacieho pojednávania, preskúmal napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému tento mimoriadny opravný prostriedok nie je prípustný.

Dovolateľ prípustnosť dovolania (ust. § 237, § 239) žiadnym spôsobom nezrejmil a iba poukázal na ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., ktoré ustanovenie sa netýka prípustnosti dovolania, ale sa ním ustanovuje, čím musí byť dovolanie odôvodnené. Napriek uvedenému dovolací súd z úradnej povinnosti skúmal, či prípustnosť dovolania nie je daná predovšetkým

podľa ust. § 237, teda či napadnuté uznesenie netrpí takou vadou, pre ktorú by bolo zmätočné. V takomto prípade je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu. Dovolací súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenie nie je postihnuté žiadnou z väd, taxatívne uvedených v ust. § 237 písm. a/ až g/ O. s. p.

Dovolací súd ďalej skúmal, či prípustnosť dovolania nie je daná podľa ust. § 239 ods. 1 písm. a/ O. s. p., t. j. keď ide o prípad, že odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa.

V danom prípade odvolací súd výslovne uznesenie súdu prvého stupňa nezmenil, ale ho iba zrušil. Podľa okolností toho ktorého konkrétneho prípadu by bolo možné dospieť k záveru, že by išlo o zmeňujúce uznesenie v zmysle ust. § 239 ods. 1 O. s. p. V takomto prípade prípustnosť dovolania by mohla byť daná iba vtedy, ak by dovolanie bolo podané oprávnenou osobou. V danom prípade tak uznesenie súdu prvého stupňa, ako aj dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu sa výlučne týkajú poplatkovej povinnosti za podaný návrh na začatie konania (za žalobu), ktorú povinnosť má žalobca. Za tohto stavu súdy rozhodli iba o právach a povinnostiach žalobcu a žalovaný v tomto štádiu konania, za vyššie uvedených okolností, nie je oprávnený do týchto poplatkových práv a povinností žalobcu zasahovať opravnými prostriedkami, pokiaľ nejde o prípady uvedené v § 237 O. s. p.

Na základe uvedených dôvodov dovolací súd podľa ust. § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 O. s. p. dovolanie žalovaného odmietol.

Žalobcovi ako úspešnému účastníkovi trovy v dovolacom konaní nevznikli, a preto dovolací súd náhradu týchto trov mu nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 26. februára 2009

JUDr. Juraj Seman, v. r.
predseda senátu